

Jens Stoltenberg
Statsminister

Håp i dråpeform

I fjor vinter fikk jeg lov til å vaksinere et barn. Det var på Kasturba Hospital, et sykehus i den fattige delen av New Delhi, India. I et lite rom fullt av mødre med unger på armen sto sykepleiere i et hjørne og ga barna noen dråper i munnen som skal beskytte dem mot sykdom. Mens moren holdt sin lille sønn Adit i armene, fikk jeg lov til å gi ham vaksinen. Statsministerjobben gjør at man får oppleve mye spennende. Det er møter med viktige mennesker og reiser til interessante steder. Men få ting slår det øyeblikket – å få være en del av det å gi barn beskyttelse mot sykdom. Jeg slutter aldri å undres over kraften i disse dråpene.

Som sosialøkonom og SSB-ansatt med permisjon er jeg naturlig nok svært glad i økonomiske analyser. En rapport fra Harvard School of Public Health viser at investeringer i vaksiner ikke bare redder liv, det gir land et økonomisk løft. Ifølge rapporten, som kom i fjor, gir investeringer i vaksinering av barn en årlig «rentegevinst» på hele 12–18%. Forklaringen er logisk: Barn som vokser opp uten sykdommer gjør det bedre på skolen og blir dermed mer produktive som voksne. Slik blir livssyklusene som er ødelagt av fattigdom og sykdom rettet opp.

I dag blir ett av fire barn ikke vaksinert mot vanlige sykdommer. Hver dag dør mellom 25 000 og 30 000 barn. De fleste dør av sykdommer som enkelt lar seg forebygge eller behandle, som meslinger, hjernehinnebetennelse, lungebetennelse og diaré. For 200 kroner kan et barn bli vaksinert mot vanlige sykdommer som i dag dreper om lag

to millioner mennesker i året. Ifølge forskerne har derfor vaksinering både stor effekt for det enkelte individ og for samfunnsøkonomien – til overraskende lave utgifter.

Det er likevel ikke bare regnestykkene som gjør at jeg har valgt å engasjere meg i spørsmålet om vaksiner, men en enda sterkere drivkraft i et samfunn: Håp. Alle som har opplevd å ha alvorlig syke barn vet at håpet er det eneste som kan holde en oppe og gjør at det er mulig å møte enda en dag med de utfordringer den gir. Håpet og troen på at ting kan bli bra er noe av det sterkeste vi mennesker har i oss – enten det er rusmisbrukeren som enda en gang skal på avvenning eller de som skal fortsette livet etter en naturkatastrofe. Å se at barn vokser opp gir håp. I Norge har vi en hel generasjon av «fredsbarn». Unger som ble født rett etter krigen og som for mange ble beviset på at vi nå begynte en ny tid – en tid med optimisme og framtidstro. Folkehelseprofessoren Hans Rosling har sagt at det fremste målet for et samfunns utvikling er at vi gravlegger våre gamle framfor våre unger. Dette handler også om håp. Når ungene dør, dør også håpet. Derfor er vaksiner til verdens fattige viktig.

Da verdens ledere satte seg sammen for å sette noen store mål for utvikling i 2000 var reduksjon av barnedødelighet et av de viktigste målene. FNs tusenårsmaal nummer fire er å redusere andelen barn som dør før de fyller fem år med to tredeler innen 2015. Jeg skrev under på disse målene på vegne av Norge da jeg var statsminister sist. Nå er målet mitt at vi skal gjøre vårt for å sikre at

de nås. Vi har så langt besluttet å bidra med en halv milliard kroner til vaksinearbeid. Slik er hver enkelt nordmann gjennom skatten med på å bidra til at et barn i den fattige delen av verden blir vaksinert.

Heldigvis er det mange som er med og gjør en innsats for å nå FNs mål om redusert barnedødelighet. En viktig alliert er Vaksinealliansen (GAVI), som ble startet opp av blant andre Nelson Mandela, for å få fortgang i arbeidet med å vaksinere verdens barn. De støttes både av nasjoner, som Norge, England og USA, og private, som Bill and Melinda Gates Foundation. Vaksineringen gjennomføres av lokale helsemyndigheter, gjerne i samarbeid med andre, som UNICEF, WHO og Røde Kors. Ifølge rapporten fra Vaksinealliansen var det i fjor 99 millioner barn som ble vaksinert med nye vaksiner, 13 millioner ekstra barn som ble vaksinert med støtte fra alliansen og de anslår at 1,7 millioner menneskeliv er reddet gjennom dette.

Tallene er store. Betydningen enda større. Blant millionene av barn som nå får vaksiner fordi verdenssamfunnet stiller opp, finner vi barna som var i rommet på Kasturba Hospital i desember i fjor – og mødrene deres, som bærer på et inderlig håp om at dråpene fra sykepleieren vil beskytte barna deres og gi dem en sjanse til en god framtid.

I neste nummer:

- Hormonresistent prostatakrefte
- Distriktpsikiatriske sentre
- Alfallinolensyre og hjertesykdom
- Reisevaksinasjon
- Hjemmehemodialyse
- Histoplasmose